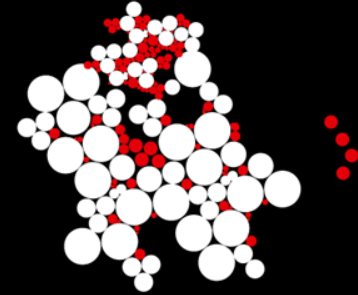

UNIVERSITEIT TWENTE.

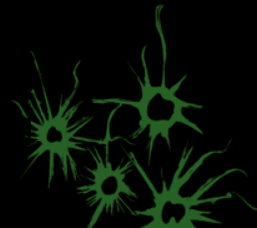

**LEREN VAN LOCHEM
VERTROUWEN SCHENKEN AAN DE ENERGIEKE SAMENLEVING
THOMAS HOPPE EN DONALD VAN DEN AKKER**

TWENTE CENTRE FOR STUDIES OF TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT. CSTM – UNIVERSITY OF TWENTE. OPRIT
DUURZAAMHEID.

T.HOPPE@UTWENTE.NL

LOCHEM, 18 JUNI 2014.

INHOUD

- De energieke samenleving
- Een andere rol voor het openbaar bestuur?
- Onderzoeksopzet
- Hoe ging dat in Lochem?
- Lessen van de Lochemse aanpak
- Grondtoon van vertrouwen schenken
- Aangrijpingspunten voor andere gemeenten

DE ENERGIEKE SAMENLEVING

- Signalenrapport en sturingsfilosofie Hajer/PBL (2011).
- Benutten van kennis, kunde en creativiteit in maatschappij.
- Burgers zijn competenter, mondiger, goed georganiseerd,
- ... en nemen zelf initiatief.
- Burger betreft overheid en niet (meer) andersom!
- Maatschappelijke 'energie' als uitgangspunt.
- Wegnemen van belemmeringen die innovatiekracht burger tegenhouden.

UNIVERSITEIT TWENTE.

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

EEN ANDERE ROL VOOR HET OPENBAAR BESTUUR?

- Relatie overheid-burger dynamisch; verschuift.
- Overheid moet inspelen op deze dynamiek.
- Minder beleid ontwikkelen en meer uitvoeren met maatschappelijke partners
- In nieuwe rol noodzaak tot:
 - Anticiperen;
 - Analyseren van situaties;
 - Onderhandelen;
 - Leren;
 - Dienen;
 - Verbinden, schakelen;
 - Processen beheersen.
- Met slimme prikkels burgermaatschappij beheer geven over taken in maatschappij, bijvoorbeeld groenonderhoud.
- Energieke samenleving heeft gemeenten nodig!

ONDERZOEKSOPZET

- RVO.nl Kennisprogramma DuurzaamDoor
 - Vijf O's: Ondernemers, overheid, onderzoek, onderwijs, omgeving
- Lessen trekken van Lochemse aanpak 2006-2014
- Lochem als landelijk succesvoorbeeld van aanpak t.a.v. energieke samenleving
- Onderzoeksvraag: *Welke lessen kunnen er getrokken worden uit de ontwikkeling en uitvoering van de beleidsaanpak in de gemeente Lochem over de periode 2006-2014?*
- Inzicht verwerven, lessen van Lochem borgen in onderwijs, en kennis verspreiden onder relevante doelgroepen.
- Multidisciplinaire opzet: politicologie, sociologie, bestuurskunde, beleidswetenschappen, transitiekunde.
- Case study Lochem
- Gegevensverzameling: documentstudie en interviews (najaar, winter 2013-2014).
- Stuurgroep

HOE GING DAT IN LOCHEM?

- Aanvang (voor 2006)
 - Behoudende omgeving
 - Weinig ambitie voor maatschappelijke innovaties
- Voorbereidende periode: 2006-2009
 - Wethouder De la Court (GL) treedt aan
 - Ondersteuning door veranderingsgezinde ambtenaren
 - Beleidsluwe aanpak; geen hoge verwachtingen
 - Mensgerichte aanpak
 - Onder bevolking ervaringen polsen en draagvlak creëren
 - Subsidies vergaren, bijv. IKS2
- Uitvoerende periode: 2010-2014
 - Regisserend Lochem
 - Burgerinitiatieven ondersteunen: LE, DEL en meer
 - Landelijke zichtbaarheid creëren en netwerken.
 - Borging in maatschappij: LEA, Opgewekt Lochem, e.a.

UNIVERSITEIT TWENTE.

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

LESSEN VAN DE LOCHEMSE AANPAK

- Mensenwerk.
- Politiek is slim omgaan met macht.
- Agendering, de kleine dingen die het doen.
- Lerend vermogen creëren en durven te experimenteren.
- Behendig de grens opzoeken en spelregels veranderen.
- De gemeente die niet zelf aan het stuur gaat zitten, maar burgers verantwoordelijkheid en vertrouwen schenkt.
- Ondersteuning van burgers: proces- en netwerkmanagement.
- De maatschappelijke business case.

UNIVERSITEIT TWENTE.

GRONDTOON VAN VERTROUWEN SCHENKEN

- Maar de kern is een vertrouwensbasis.
- Vertrouwen tussen mensen.
- Vertrouwen tussen burger en overheid.
- Door vertrouwen te schenken....
- ... neem je (gekoesterd en institutioneel) wantrouwen weg,
- ... en ontstaat er een uitgangssituatie voor samenwerking.

AANGRIJPINGSPUNTEN VOOR ANDERE GEMEENTEN

- Mensgerichte aanpak, daag uit, schenk vertrouwen en creëer draagvlak.
- Bestuursstijl: maatschappelijke partners en 'doen' staan centraal.
- Prudent met agenda en doelstellingen omgaan.
- Identificeer en ondersteun lokale pioniers om burgerinitiatieven op te zetten.
- Ken je rol als gelijkwaardige partner.
- Ondersteun processen, maak en beheer verbindingen.
- Denk mee en ondersteun burgerinitiatieven om hun business case haalbaar te maken.
- Durf lokaal te experimenteren met innovaties en leer daarvan.
- Laat successen (landelijk) zien en profiteer van die zichtbaarheid door middelen te vergaren en lokaal meer te kunnen doen.
- Leer van ervaringen elders en pas die lessen lokaal toe.
- Selectie en training van lokale bestuurders op bepaalde competenties.

